

مهندسی نوشتن

تلاکوس
بندیدنیس و قشلاک
ساختاری وری از نظر
ساختاری وری کاغذ
رشد و کبکین کار
طریق ساختار
آرکین و زمین
میدان و زمین
کنی و طایق و زمین
معروض
روصفت کاغذ
روش تست
شکل و گرو
کابل و تست
نیلر و زمین
سخت و طایق
شملت
اکتو
مینی و کاغذ
تورج کاغذ
طریق
این طریق
نشل و
کار و زمین

[illegible]

مهندسی نوشتن

دانش آموزان عزیز، نویسندگان جوان، امروز می‌خواهیم درباره «مهندسی نوشتن» با هم گفت‌وگو کنیم و سپس دست به کار شویم و برای بنای نوشته، نقشه‌ای بکشیم و تمام اجزا و بخش‌های آن را دقیق، مهندسی کنیم؛ مهندسی کردن به معنای چیزی را به‌طور دقیق، بررسی و اندازه‌گیری کردن است.

نوشته (کتاب، مقاله، انشا)، ساختمانی دارد و نویسنده هم مهندس و طراح نقشه این ساختمان (نوشته) است.

نویسندگی شبیه مهندسی و معماری است؛ یک معمار و مهندس، ابتدا نقشه عملیات خود را در ذهن و سپس روی کاغذ رسم می‌کند؛ پس از آن، عملیات ساختن و پی‌ریزی بنا بر پایه آن نقشه آغاز می‌شود.

من و شما هم که می‌خواهیم قلم به دست بگیریم و نگارش را شروع کنیم، نخست باید درباره موضوع کار خود، بیندیشیم و به نقشه ذهنی آن، خوب فکر کنیم و چهارچوب و ساختاری برای آن در نظر بگیریم؛ آن چهارچوب یا نقشه ساختاری را روی کاغذ بکشیم؛ بعد بر پایه این نقشه، نوشتن را شروع کنیم. این کارها در حقیقت همان مهندسی کردن و طراحی ساختمان نوشته است.

اگر در این‌باره بیندیشیم و نقشه راه را ترسیم کنیم و ابزار مورد نیاز را فراهم نماییم، آنگاه، می‌توانیم مهندسی نوشتن را آغاز کنیم و مطابق مراحل نقشه، پیش برویم.

معمولاً تصوّر می‌شود، نوشتن با نگارش کلمات بر روی صفحه کاغذ شروع می‌شود؛ در حالی که چنین نیست. هر نوشته، پیش از خودنمایی بر

پهنه کاغذ، در ذهن نویسنده، شکل می‌گیرد و طبقه‌بندی و منظم می‌شود. هر قدر این فرایند (مهندسی و نقشه‌کشی، طبقه‌بندی ذهنی و نگارش) کامل‌تر باشد، نوشته ما نظم و سامان بهتری خواهد داشت؛ بنابراین در مهندسی نوشتن، نقطه آغاز حرکت، «ذهن» است و خط پایان، تهیه پیش نویس نگارش در صفحه دفتر شماسست. اکنون باید مسیر ذهن تا صفحه دفتر را مشخص کنیم و ببینیم با کدام نقشه می‌توانیم؛ آنچه را که در ذهن داریم، آسان‌تر بر صفحه دفتر بیاوریم.

طبقه‌بندی ذهن، گام اوّل در تهیه نقشه نوشتن است. این طبقه‌بندی، در حقیقت، ساختمان ذهن و نوشته ما را نشان می‌دهد. در نمایه بعد، مسیر حرکت، مراحل نوشتن و چارچوب نوشته را می‌بینیم:

موضوع

مقدمه

تنه / بدنه

نتیجه

شکل‌گیری چنین ساختاری در ذهن نویسنده، مسیر نوشتن را برای او هموار می‌سازد و زمانی که شروع به نوشتن می‌کند؛ برایش کاملاً روشن است که چه می‌خواهد بنویسد. نتیجه

این طبقه بندی ذهنی و تسلط بر مطلب، نوشتن متنی دقیق و منسجم است. یکی از راه‌های نظم دادن به ذهن و نوشته، طراحی ساختمان نوشته است. شکل زیر، ساختمان ساده و طبقه بندی اولیه ذهن و نوشتن را بر اساس چارچوب نوشته، نشان می‌دهد.

موضوع

بند مقدمه

بندهای بدنه شامل

بند اول

بند دوم

بند سوم

بند نتیجه

اکنون نوشته یکی از دانش آموزان را با هم بخوانیم و به نقشه ذهنی و ساختمان نوشته، توجه کنید.

بند مقدمه

نمی دانم تا حالا راجع به بلوط بازی چیزی شنیده اید یا نه. این بازی بسیار ساده است. مثل فوتبال و والیبال و تنیس، اما ثبت جهانی نشده است؛ قواعد خاص خودش را دارد و کم و بیش لذت بخش است.

برای این بازی نیاز به یک بلوط سوراخ شده داریم. بلوطی که از درخت افتاده، پوسته ای سخت و خاردار دارد. باید بدون آنکه به بلوط درون این پوسته صدمه ای بزنید، پوسته را بشکافید. در یک طرف بلوط تکه ای کم رنگ تر هست؛ اینجا محلی است که باید سوراخ شود. بعد از سوراخ کردن بلوط، تکه ای نخ محکم یا بند کفش از میان آن رد کنید و انتهای آن را گره بزنید.

بلوط شما باید کاملاً خشک باشد؛ بنابراین یک ماه صبر کنید تا بلوطتان خشک شود. برای خشک کردن بلوط روش های جالبی وجود دارد. بلوط را می توانید توی جیب پیراهنتان بگذارید، گرمای بدنتان باعث می شود بلوط، خشک و محکم شود. می توان آن را توی گنجه گذاشت و یا توی فر با دمای پایین قرار داد. البته بلوطی که به روش طبیعی خشک شود، برای بازی و برنده شدن مناسب تر است.

بند بدنه

بلوط بازی قواعدی دارد. دو بازیکن با بلوط های نخ شده خود مقابل هم می ایستند و بلوط هایشان را آویزان می کنند. به نوبت، سر نخ را می گیرند، دست دراز می کنند، بلوط را در هوا ثابت نگه می دارند، سر آن را تاب می دهند و محکم به بلوط رقیب می زنند، آن قدر می زنند تا بلوط رقیب بشکند. بلوط باقی مانده، بلوط برنده اعلام می شود.

امتیاز دهی بلوط بازی هم، در نوع خودش جالب است. اگر بلوطی قبلاً در مسابقه ای استفاده نشده، و بار اول است که در مسابقه ای پیروز می شود، به آن امتیاز یک داده می شود. اگر این بلوط، بلوط حریف را که قبلاً در مسابقات قبلی امتیاز گرفته، شکست دهد، امتیاز بلوط بازنده به حساب بلوط برنده گذاشته می شود. مثلاً اگر بلوط بازنده قبلاً امتیاز پنج داشته باشد، امتیاز بلوط برنده که یک است، شش می شود. توجه داشته باشید که بلوط، برنده است و امتیاز می گیرد نه بازیکن.

بند نتیجه

خب، حالا اگر، توی یک بیشه زار هستید و حوصله تان سر رفته، توپ در اختیار ندارید و تعداد بچه ها آن قدر زیاد نیست که یک فوتبال گل کوچک بازی کنید، فوراً دوتا بلوط خشک بردارید و بند کفش هایتان را باز کنید.

(راز موتورسیکلت من، با تلخیص و اندکی تغییر)

◆ نوشتهٔ زیر از ترجمهٔ کتابی به نام داستان نویسی است که با استفاده از ادبیات نامتعارف و با چاشنی طنز نوشته شده است. این نوشته را بخوانید و ساختمان آن را مشخص کنید.

ضرورت بازنویسی

معمولاً آثار نویسندگان بزرگ، چند بار پیش نویس می‌شوند و نویسنده‌ها هم تأیید می‌کنند که پیش نویس اول، لازم نیست حتماً بی نقص باشد.

بسیاری از نویسنده‌ها خیلی رُک و پوست کنده به شما خواهند گفت که اولین پیش نویس اثرشان، جنایتی در حق بشریت است. اما آنها به هر حال این پیش نویس اول را می‌نویسند، چون هیچ کس نمی‌تواند بدون نوشتن پیش نویس اول، نسخه یا پیش نویس دومی بنویسد.

اکثر نویسنده‌ها در دو حالت متفاوت، کار می‌کنند: حالت خلاق و حالت ویرایشی. حالت خلاق: در این حالت شما به خودتان اجازهٔ امتحان کردن کارهای جدید را می‌دهید و در عین حال به این مسئله آگاهید که این کارها ممکن است درست باشد و یا ممکن است نادرست باشد. مزخرف نوشتن در حالت خلاق، اشکالی ندارد. پس سعی کنید وقتی خلاق هستید، کمی در نوشتن، بی پروا باشید.

حالت ویرایشی: در حالت ویرایشی، هدف شما جمع و جور کردن افتضاحی است که در حالت خلاق به بار آورده‌اید. در این حالت، شما آنچه را نوشته‌اید، جوری بازنویسی و اصلاح می‌کنید که معنی بدهند.

خشکی قلم و ناتوانی در نوشتن، زمانی اتفاق می‌افتد که نویسنده سعی می‌کند، همزمان در دو حالت خلاق و ویرایشی بنویسد. هرگز این کار را نکنید. این کار مثل این است که موقع رانندگی یک پا را روی گاز بگذارید و با پای دیگر ترمز بگیرید. کمی نوشتن و بعد کمی ویرایش کردن اشکالی ندارد؛ همان طور که از قدیم گفته‌اند: اول بنویس؛ بعد درستش کن.

به خودتان اجازه دهید، پیش نویس اولیهٔ بدی بنویسید و این جمله را روی یک تکه کاغذ بنویسید: «من اختیار تام دارم که یک پیش نویس چرند بنویسم؛ چون پیش نویس اکثر نویسنده‌ها چرند هستند؛ نوبت به اصلاح که رسید؛ درستش می‌کنم».

پس اولین کاری که به عنوان یک نویسنده، انجام می‌دهید، باید این باشد که به خودتان اجازهٔ نوشتن یک پیش نویس اولیه را بدهید.

◆◆ اکنون پس از انتخاب موضوع دلخواه، سفر نوشتن را آغاز کنید. با توجه به نقشه نوشتن که در درس آموختید، به سمت مقصد حرکت کنید.

The writing area is a large rectangle with a blue border. Inside, there are 15 horizontal dotted lines for writing. The left and right sides of the rectangle are decorated with a vertical column of blue diamonds. At the bottom center of the rectangle, there is a cluster of blue flowers.

◆◆◆ نوشته‌هایی را که دانش‌آموزان (از تمرین ۲) در کلاس می‌خوانند؛ بر پایهٔ معیارهای زیر، بررسی و نقد کنید.

معیارهای ارزیابی :

- ◆ انتخاب موضوع مناسب (موضوع نباید خیلی کلی باشد)
- ◆ رعایت طبقه‌بندی ذهن و نوشته (نوشتن بند مقدمه، نوشتن بندهای بدنه و بند نتیجه)
- ◆ پاکیزه‌نویسی
- ◆ نداشتن غلط املایی
- ◆ شیوهٔ خواندن

نتیجهٔ بررسی و داوری

.....

.....

.....

.....

.....

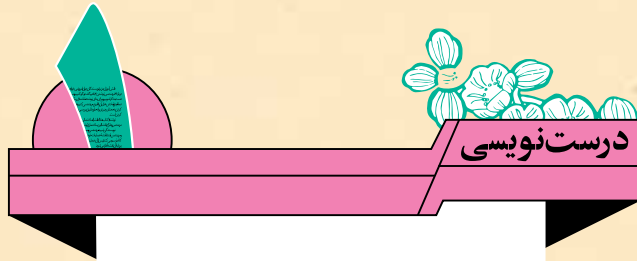
.....

.....

.....

.....

.....

- ◆ مظلومان، علیه ستمگران قیام کردند.
- ◆ مظلومان، بر علیه ستمگران قیام کردند.

جملهٔ اوّل، درست است؛ «عَلَيْهِ» (علی + ه) یعنی بر ضد او. بنابراین، کاربرد «بر علیه» نادرست است. البته به جای این کلمه می‌توانید از برابر دیگر «برضد، ضَدَّ» استفاده کنید.

◆ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

- ◆ او معمولاً بر علیه مردم، سخن نمی‌گوید.

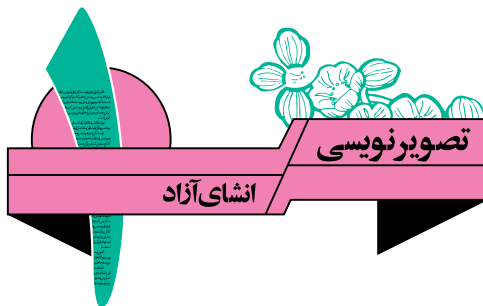
.....

- ◆ برای حفظ میهن باید بر علیه دشمنان، متحد شویم.

.....

♦ یکی از دو تصویر زیر را انتخاب کنید و در نوشته‌تان به تصویر بکشید. پس از اینکه نوشته‌تان را در کلاس خواندید، دوستان شما باید تشخیص دهند که انشای شما، مربوط به کدام تصویر است.

A large, light blue rectangular frame containing a series of horizontal dotted lines for writing.

